

Skapat av
cPLjtj
Ärendenummer
TRV 2025/5217

Dokumentdatum
2025-05-02
Gäller från
2025-06-01

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

SoS-planering av arbete eller besök i spårområdet

Allt arbete och alla besök, som ska genomföras i spårområdet eller riskerar att komma in i spårområdet, ska SoS-planeras. Det är viktigt att alltid undersöka om det finns risker med arbete nära spåranläggningen och utifrån det vidta rätt åtgärder. Mallen används i tillämpbara delar.

Följande beskrivning av vad SoS-planeringen ska riskbedöma, omfatta och säkerställa återfinns i TDOK 2016:0289.

SoS-planeringen ska säkerställa:

- Rätt skyddsform och skyddsåtgärder för arbetet
- Tillräckliga personella resurser och med rätt behörighet och kompetens
- Tillgång till rätt hjälpmedel, utrustning, arbetsredskap, spårfordon, m.m.

SoS-planeringen ska omfatta:

- arbetsplatsens utsträckning
- när arbetet ska ske
- för- och efterarbeten samt transport till och från arbete
- anläggningens förutsättningar t.ex. dubbelspår, driftplats
- banans sth
- förutsättningar med intilliggande spår t.ex. spåravstånd och trafikflöden
- påverkan på säkerhetszonen
- gränspunkter t.ex. el, driftplatser
- luftledningshöjd
- utrymningsmöjligheter i spåranläggningen t.ex. tunnlar, broar, bergväggar
- arbetsmetod t.ex. åtkomst till spår, upplag, etablering av spårfordon och arbetsredskap
- spårfordon/arbetsredskap
- belastning på spåranläggningen

Planeringen ska omfatta val av arbetsmetod vilket inbegriper användande av spårfordon och arbetsredskap, t.ex. TSA, TA och lätta arbetsredskap, och hur det påverkar utförandet av arbetet. Det innefattar också alla slags elektriska risker såväl elektriskt som icke elektriskt arbete samt att tillräckliga resurser med rätt kompetens används.

Vid uträkning av utrymme för arbete ska hänsyn tas till det faktiska spåravståndet.

I säkerhetszonen får det endast finnas den mängd av brandfarliga varor som absolut behövs för att utföra arbetet. I säkerhetszonen till ett trafikerat spår får inte explosiva varor, gasbehållare eller mer än 20 liter brandfarlig vätska finnas.

Innan schakt- eller grävarbeten startar i spårområdet skall kabelutsättning vara utförd. Vid kabellokalisering krävs inte kabelutsättning. Vid arbeten som inte kunnat planeras i förväg då kabelutsättning inte hinner utföras ska en arbetsmetod som säkerställer att kablar inte grävs av användas.

För plattform gäller kraven på spårområdet och SoS-planering.

Det ska framgå om växelvärmeanläggningen behöver fränkopplas.

Vid upplag för arbete som inte kan placeras längre än 3,5 meter från spänningssatt anläggningsdel ska elrisker beaktas enligt TDOK 2015:0223 och det fria utrymmet i det intilliggande spåret enligt TRVINFRA-00398.

Sos-planering som kan användas vid upprepade tillfällen

Vid återkommande likartade arbeten där endast personer och lätta arbetsredskap ingår, kan en SoS-planering som används vid upprepade tillfällen göras. Avsikten att använda SoS-planeringen vid upprepade tillfällen ska anges av SoS-planeraren när SoS-planeringen upprättas. Utöver de grundläggande kraven avseende SoS-planering ska följande vara uppfyllt:

- TA, TSA eller spårfordon får inte ingå i arbetet
- Arbetets gränspunkter och arbetsplatsens utsträckning får inte förändras
- Arbetet ska utföras på likartat sätt vid varje tillfälle
- SoS-planeringen får gälla som längst 1 år
- Ingen förändring av anläggningen har skett

Följande risker ska, i tillämpliga fall, minst bedömas:

- Spårfordon, TSA och TA
 - att skyddsbarriärer inte kontrolleras och aktiveras, t.ex. spärrfunktioner mot att överskrida höjd- och sidolägen
 - att sväng- och höjdbegränsande säkerhetssystem inte är aktiverat
 - att vältningsförhindrande säkerhetssystem inte är aktiverat
 - att fel jordningsverktyg används
 - att sammankopplade spårfordon eller TSA kan börja rulla okontrollerat vid lutande förhållanden
 - att bromsförmågan hos spårfordon och TSA inte är tillräcklig även vid extrema lutningsförhållanden på spåret
 - att last förskjuts vid materialtransport och materiallyft
 - att sammanstötning med vägfordon sker vid passage av plankorsning
 - att TA kommer in mot trafikerat spår och blir påkört av tåg
 - att spårfordon, TSA och TA kolliderar med varandra
 - att etablering och avetablering av spårfordon och TSA genomförs utan att intilliggande spår är avstängt
 - att uppställning av spårfordon, TSA och TA medför trafik- och elsäkerhetsrisker

- att kollision sker med tåg p.g.a. gränspunkter passeras
- att ballast, befästning, spår- och växelkomponenter m.m. skadas
- att tillsatsutrustning inte är spärrad eller låst
- att spårfordon, TSA och TA inkräktar i intilliggande spårs säkerhetszon med t.ex. motvikt, skopa, kran, stödben
- att TSA - eller fordonsprofiler överskrider
- att spårfordon och TSA välter eller spårar ur p.g.a. felaktig tyngdpunkt t.ex. vid förflyttning och lyft
- att arbete sker nära en spänningssatt kontaktledningsanläggning t.ex. med strömvtagare och strömvtagarliknande utrustningar
- att spårfordon och TSA spårar ur p.g.a. järnvägshjulen
- att spårfordon utan egen drivning är utan broms
- att nödmanövrering saknas på spårfordon och TSA
- Elektrisk fara
 - att elolycka sker p.g.a. ingrepp i returströmkrets
 - att elolycka sker p.g.a. arbete på eller nära elektrisk hög- eller lågspänningsanläggning
 - att elolycka sker p.g.a. klättring på uppställda fordon
 - att elolycka sker p.g.a. arbete i växel med växelvärmearläggning
- Andra risker
 - att person skadas p.g.a. fallande föremål t.ex. vid kranlyft
 - att person och spårarläggning skadas p.g.a. sprängning
 - att person skadas p.g.a. att varning inte uppfattas vid buller och snöyra
- Avstängt spår
 - att spårfordon, TSA eller TA kolliderar p.g.a. oklarhet om förutsättningar för avstängt spår
 - att spårfordon, TSA eller TA kör på eller spårar ur p.g.a. fallande föremål t.ex. vid kranlyft
 - att spårfordon, TSA eller TA kör på eller spårar ur p.g.a. ras t.ex. vid schaktning
 - att spårfordon, TSA eller TA kör på eller spårar ur p.g.a. felaktig placering av upplag/material under arbete
 - att spårfordon, TSA eller TA kör på eller spårar ur p.g.a. mekaniska krafter i anläggningen
 - att person blir påkörd vid arbete i flerspårsmiljö där passerande trafik förekommer
- Tågvarning
 - att person blir påkörd p.g.a. bristande information om förutsättningar vid tågvarning
- Kompletterande åtgärder
 - att person blir påkörd p.g.a. att tågvarning inte fungerar med kompletterande åtgärder
 - att spårfordon, TSA eller TA blir påkörd p.g.a. gränsen för säkerhetszonen är oklar

VO:		Aktivitet/Projekt:					
Projektledare/Beställare (namn):							
Byggarbetsmiljösamordnare (BAS-U)/Samordningsansvarig för gemensamt arbetsställe (namn):							
Av Trafikverket kontrakterad leverantör/huvudentreprenör:							
Bevakningssträcka/Km – Driftplats/Spår:							
Startdatum:		Starttid:		Slutdatum:		Sluttid:	
Inledande planering						Ja	Nej
Bedrivs arbetet/besöket i eller påverkar spårområdet?							
Ingår spårfordon och/eller arbetsredskap i arbetet?							
Innebär arbetet elektrisk risk?							
Finns andra risker?							
Kräver arbetet/besöket avstängt spår (trafikverksamhet)?							
Ska snöröjning ske under växling?							
Vid "Ja" fortsätt planera under aktuella rubriker nedan. Tågvarning, se egen rubrik.							
Spårfordon och arbetsredskap							
Har riskerna som anges i stödtexten till denna TMALL hanterats och dokumenterats?							
Elektrisk risk							
Elsäkerhetsledare (namn):							
Tagit del av arbetsgivares inledande elsäkerhetsplanering?							
Är elsäkerhetsplanering på arbetsplatsen genomförd?							
Är instruktion till personalen genomförd?							
Andra risker (t.ex. fallande föremål, dimma, buller, ras, plankorsning, materiallyft):							
Risker:							
Vidtagna skyddsåtgärder:							
Avstängt spår							
Val av skydd (trafikverksamhet t.ex. A-skydd):							
Tillsyningsman (namn):							
Snöröjning under växling							
Finns behov av besiktning avseende farbarhet efter utförd snöröjning?							
Är besiktning av anläggning utförd efter snöröjning?							

Tågvarning – bedömning om den är genomförbar

Angiven hastighet vid platsen för arbetet/besöket (omvandlat till meter/sekund):

Aktuell siktsträcka i båda riktningarna (meter):

Utrymningstid+15 (sekunder):

Behövd siktsträcka (angiven hastighet x utrymningstid enligt ovan) blir i meter:

Varningsmetoder/hjälpmiddel:

Utrymningsväg:

Tågvarning kan t.ex. inte genomföras vid otillräckliga siktsträckor, där utrymme saknas utanför säkerhetszonen som utrymning kan ske till, då varningsmetodiken inte kan nyttjas eller då utrymning sker över annat trafikerat spår än det spår där tågvarning sker.

Kan arbetet/besöket ske som tågvarning? Vid "Ja" fortsätt planera nedan.

Manuell tågvarning (namn tågvarnare):

Automatisk tågvarning (typ):

Är instruktion till tågvarnare utförd?

Är provutrymning utförd?

Är information till personer på arbetsplatsen utförd?

Signatur på informerade personer vid tågvarning:

Kompletterande åtgärder (hastighetsnedsättning, ljudsignaltavlor):

Ja
Nej
Kompetens/behörighet

Har alla som deltar i arbetet minst skyddsanvisningar?

Har alla giltig behörighet och legitimation?

Har lokal information delgetts alla behöriga personer?

Signatur mottagen information vid samtliga arbeten
SoS-planering utförd av (namn SoS-planerare/SoS-ledare):

Signatur:

Datum:

Ny SoS-planering (orsak):

Ny eller kontrollerad SoS-planering av (namn SoS-ledare):

Signatur:

Datum:

Anteckningar/Skiss: